

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av äktenskapslagen och till lagar som har samband med den**

***Ärende***

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av äktenskapslagen och till lagar som har samband med den (RP 51/2025 rd).

***Beredning i utskott***

Utskottets betänkande: Lagutskottet (LaUB 11/2025 rd).

***Beslut***

Riksdagen har antagit följande lagar:

**Lag**

**om ändring av äktenskapslagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i äktenskapslagen (234/1929) 66 § 1 mom. och 89 §, av dem 66 § 1 mom. sådant det lyder i lag 97/2011, samt  
*fogas* till 35 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 427/2010 och 1125/2019, ett nytt 5 mom., till 86 § ett nytt 4 mom., i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 411/1987 samt till lagen nya 103 c och 103 d § som följer:

35 §

Bestämmelser om preskription av giftorätt finns i 103 c §.

66 §

Ett gåvobrev, ett skriftligt samtycke, ett äktenskapsförord, en förteckning och ett avtal som gäller preskription av giftorätt, om vilka det är fråga i 35 § 2 mom. samt i 38, 42, 60 och 103 d §, ska för att gälla vara daterade, behörigen undertecknade och bevitnade av två ojäviga personer. Ett gåvobrev eller ett samtycke som gäller överlåtelse av fast egendom kan undertecknas också såsom till riktigheten bestyrkt av ett köpvittne.

## Riksdagens svar RSv 94/2025 rd

### 86 §

Det i 2 och 3 mom. avsedda samtycket eller tillståndet behövs dock inte om det har förflutit mer än tio år från det att ett lagakraftvunnet beslut som gäller äktenskapsskillnad eller upphävande av äktenskap meddelades eller från det att äktenskapet upplöstes på grund av den ena makens död.

### 89 §

Om det vid åtskiljandet av makarnas egendom i fråga om ett visst lösöre inte av omständigheterna framgår och inte heller kan visas vilkendera makes egendom lösöret tillhör eller att lösöret är gemensam egendom, ska makarna anses ha förvärvat lösöret tillsammans med lika rättigheter.

Den i 1 mom. avsedda presumptionen om samägande tillämpas dock inte om det har förflutit mer än tio år från det att ett lagakraftvunnet beslut som gäller äktenskapsskillnad eller upphävande av äktenskap meddelades.

### 2 kap.

#### Verkställande av avvitrning

### 103 c §

Giftorätten preskriberas tio år efter det att ett lagakraftvunnet beslut om äktenskapsskillnad mellan makar eller om upphävande av äktenskap har meddelats, om inte preskriptionen har avbrutits före det. När giftorätten har preskriberats är ingen av makarna skyldig att med stöd av giftorätten överlåta egendom till den andra maken.

Preskriptionen av giftorätten avbryts när maken eller makens dödsbo hos domstol ansöker om en skiftesman för att förrätta avvitrningen.

Den tidsfrist på tio år som avses i 1 mom. avbryts för den tid som förfarandet enligt 2 mom. pågår när ett ärende som gäller förordnande av skiftesman blir anhängigt. Om ärendet som gäller förordnande av skiftesman avskrivs, fortsätter tidsfristen att löpa från tidpunkten för avbrytandet.

En avvitrning vid vilken giftorätten konstateras vara preskriberad kan inte jämkas med stöd av 103 b §.

Tidsfristen enligt 1 mom. tillämpas dock inte om parterna har kommit överens om en längre tidsfrist genom ett avtal som gäller preskription av giftorätt.

### 103 d §

Makarna kan i ett avtal som gäller preskription av giftorätt besluta om en längre tidsfrist än den tidsfrist på tio år som avses i 103 c §.

Ett avtal som gäller preskription av giftorätt ska ingås skriftligen. Om en make på grund av omyndighet eller begränsning av handlingsbehörigheten inte är berättigad att själv ingå ett avtal som gäller preskription av giftorätt, ska han eller hon inhämta intressebevakarens skriftliga godkännande för det.

Ett avtal som gäller preskription av giftorätt ska lämnas in för registrering till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland. Anmälan om registrering kan lämnas in av en av makarna. Till anmälan ska fogas en kopia av avtalet om preskription av giftorätt.

## Riksdagens svar RSv 94/2025 rd

Ett avtal som gäller preskription av giftorätt träder i kraft när det har registrerats. Avtalet kan registreras när beslutet om upplösning av äktenskapet har vunnit laga kraft. Avtalet träder dock inte i kraft om det inte har ingåtts i föreskriven form eller om ansökan har lämnats in efter det att giftorätten har preskriberats.

Vad som föreskrivs om makar tillämpas också på makarnas dödsbon.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas också på sådana äktenskap i fråga om vilka ett lagakraftvunnet beslut om upplösning har meddelats före lagens ikraftträdande eller som har upplösts på grund av den ena makens död före ikraftträdandet av denna lag, med följande undantag:

1) giftorätten preskriberas i enlighet med 103 c § 1 mom. tio år efter ett lagakraftvunnet beslut om upplösning av äktenskap, men dock tidigast fem år efter det att lagen har trätt i kraft, om inte makarna har kommit överens om något annat,

2) ett tillstånd som avses i 86 § 2 mom. behövs inte om det har förflutit mer än tio år från det att ett lagakraftvunnet beslut som gäller äktenskapsskillnad eller upphävande av äktenskap meddelades eller från det att äktenskapet upplöstes på grund av den ena makens död och det från lagens ikraftträdande har förflutit mer än fem år.

## Lag

### om ändring av 18 kap. 1 § i ärvdabalken

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i ärvdabalken (40/1965) 18 kap. 1 § 1 mom. som följer:

18 kap.

### Om förvaltning av dödsbo

#### 1 §

Delägare i ett dödsbo är arvingarna och de universella testamentstagarna samt den efterlevande maken. Om avvitring har ägt rum eller om maken på grund av äktenskapsförord, preskription av giftorätt eller någon annan orsak inte har giftorätt i den andra makens egendom, är den efterlevande maken inte delägare, om inte han eller hon är arvinge eller universell testamentstagare. Den som har rätt att ta arv eller testamente först efter en annan arvinges eller universell testamentstagares död, är delägare i dennes, men inte i arvlåtarens, dödsbo.

Denna lag träder i kraft den 20 .

## Lag

### om ändring av lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (1156/2019) 1 §, 2 § 1 mom. och 10 § 1 mom. samt  
*fogas* till lagen en ny 4 a § som följer:

#### 1 §

##### *Lagens tillämpningsområde*

Denna lag innehåller bestämmelser om personregister som förs av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, vilka är registret över äktenskapsförordsärenden, registret över giftorättsärenden, registret över ärenden som gäller samboförhållanden, registret över gåvoärenden, vigselrättsregistret och registret över förmynderskapsärenden.

#### 2 §

##### *Syftet med behandlingen av uppgifter i registren*

Syftet med behandlingen av uppgifter i registret över äktenskapsförordsärenden, registret över giftorättsärenden, registret över ärenden som gäller samboförhållanden och registret över gåvoärenden är att de rättsverkningar som är förknippade med inlämnande för registrering eller registrering av rättshandlingar mellan enskilda ska sättas i kraft och uppgifterna göras offentliga.

---

#### 4 a §

##### *Uppgifter som införs i registret över giftorättsärenden*

I registret över giftorättsärenden införs följande uppgifter ur sådana avtal som gäller preskription av giftorätt och som avses i 103 d § i äktenskapslagen:

- 1) makarnas namn och personbeteckningar eller, om personbeteckning saknas, födelsetid,
- 2) datum för avtalet,
- 3) registermyndighetens namn, dagen för registrering av handlingen och identifieringsuppgifter för ärendet,
- 4) tidpunkten för preskriptionen av giftorätten.

## Riksdagens svar RSv 94/2025 rd

10 §

### *Utlämnande av registeruppgifter*

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har var och en rätt att trots sekretessbestämmelserna ta del av uppgifter i register som avses i 4, 4 a och 5—7 § i denna lag. Uppgift om hemkommun kan dock fås endast om uppgiften är offentlig.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

\_\_\_\_\_  
20 .  
\_\_\_\_\_

Helsingfors 10.10.2025

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare